

Noc vědců přiblížila svět forenzní antropologie

4.10.2024 - Petra Srnková | Policie ČR

V pátek 27. září 2024 se v celé České republice konala Noc vědců, která si za dobu svého trvání získala velkou oblibu široké veřejnosti. Své brány návštěvníkům otevřelo přes 80 vědeckých institucí v 50 městech. Letos se akce inspirovala dílem Franze Kafky „Proměna“. A právě proměna a její různé variace byly mottem všech aktivit.

Noc plnou vědeckých objevů, interaktivních pokusů, zajímavých her a kvízů, ale i setkání s neobyčejnými lidmi nabídl bohatý program v Biologickém centru Akademie věd v Českých Budějovicích. Návštěvníci centra se např. dozvěděli, jak se vyvíjejí rostliny a mění DNA, jak dlouho se v půdě rozkládají odpadky, že peří může být i účinné hnojivo pro rostliny, jak probíhá metamorfóza u hmyzu nebo jak se vyvíjejí parazité. Již podruhé se zde zájemci mohli setkat také s experty Kriminalistického ústavu – tentokrát s forenzními antropology, jejichž hlavním úkolem je identifikace neznámých kosterních pozůstatků.

Život a smrt - nezvratná proměna lidského bytí

Lidské kosterní pozůstatky jsou pro forenzní antropology velkým zdrojem informací. Dokáží z nich vyčíst mnohé o fyzické stránce jedince, ale i o způsobu jeho života. Expozice antropologie vzbudila velký zájem dětí i dospělých. „Snažili jsme se návštěvníkům přiblížit svoji práci, vysvětlit, jak postupujeme při identifikaci, co je pro nás důležité a čeho si na kostech všímáme,“ uvedl antropolog Josef Duda, který se jako jediný u Policie ČR věnuje vytváření kresebných rekonstrukcí obličeje. Na vystavených kosterních exponátech ze studijní sbírky Kriminalistického ústavu antropologové přiblížili, jak určují pohlaví, věk a výšku jedince. „Zájemci si mohli detailně prohlédnout například pohlavní znaky, které odlišují mužskou a ženskou lebku a mužskou a ženskou pánev. K vidění byly také kosti stydké spony, podle jejichž struktury určujeme věk jedince, nebo nábrusy zubů, které jsou pro nás rovněž velkým zdrojem informací, například o jeho věku,“ upřesnila antropoložka Tereza Šidláková.

Součástí prezentace bylo také místo činu – mělký hrob s kosterním nálezem a další kosterní pozůstatky, které byly nalezeny v různém typu prostředí (bahno, železitá půda aj.), což ovlivnilo nejen jejich barvu, ale i povrch a strukturu. K zajímavým exponátům patřila totální endoprotéza kyčle, kosti deformované křivicí nebo lebky s chirurgicky fixovanou zlomeninou či trepanačním otvorem. „Veškerá zranění, chirurgické zákroky nebo vývojové vady na kostech jsou velice důležité informace, vypovídají mnohé o životě jedince a mohou usnadnit jeho identifikaci v případě porovnání se zdravotními záznamy,“ vysvětlil Josef Duda.

Nechyběla zábava i poučení

Děti i dospělí si mohli vyzkoušet antropologický kvíz – uhádnout, ke které kosti patří detail vyobrazený na fotografii, nebo vyplnit tajenku. Ta prověřila znalosti návštěvníků z oblasti forenzní antropologie. Odpovědi na otázky byly přímo v expozici. „Ti odvážnější si vyzkoušeli složit pánevní kost, která se skládá ze tří kostí. Úkol, který se na první pohled jevil jednoduše, potrápil i mnohé dospělé,“ uvedla s úsměvem Tereza Šidláková a doplnila, že byli mile překvapeni obrovským zájmem a množstvím dotazů, které jim návštěvníci položili.

Vědátor stage

O celovečerní talkshow o tom nejzajímavějším z programu Noci vědců se postarali influenceri z platformy Vědátor. Na podiu v hlavní budově Biologického centra zpovídali úspěšné jihočeské

výzkumníky. Rozhovory byly přenášeny také on-line na platformách Vědátor (Youtube, Twitch). Mezi hosty nechyběli antropologové Tereza Šidláková a Josef Duda.

Jejich vystoupení můžete sledovat zde:

<https://www.youtube.com/live/4ErERAJPOLA?feature=shared>

(začátek rozhovoru 1:33:44)

<https://www.policie.cz/clanek/noc-vedcu-priblizila-svet-forenzni-antropologie.aspx>